

Podpaluju ten papír z Arménie. Sleduju, jak útržek pomalu mizí. Byt se, až na pár detailů, nezměnil. Věci tu máš pořád. Měla by sis pro ně přijít. Čas se zastavil. Prostírání, hrnce, nádobí po našem posledním jídle jsou pořád na kraji dřezu. Postel je ustlaná jen na jedné půlce. V ledničce je jenom pivo. Pračka nepere tak často. Záložky v knížkách jsou pořád založeny na stejných stránkách. Ve šperkovnici a ve skříni je víc místa. Telefon už nevyzvání. Kabel od televize visí v prázdnotě. Kytky už se nezalévají. Desky se válí po zemi. Papír z Arménie mizí ke stropu v dýmové spirále.

Starý André dělá, co má. Nechává mě, abych si tento rozchod prožil po svém.

Komentuje to co nejmiň. Nebo aspoň nepřímo tím, že mluví o literatuře, krajině, kráse přírody, nebi, které bude v lednu při té štiplavé zimě a hezkém světle jasné. Muži v mém věku jsou až moc zaměstnaní svým aktuálním životem, aby byli volní. To je práce, dům, kojenecká lahev. Budují si vesmíry, které je uklidňují, ale mě přílišně děsí. Dívají se na mě, jako kdybych byl z jiného světa, což určitě jsem. Jedině starý André, ten mě poslouchá. Vidí všechny ty okolnosti, nad kterými spekuluju. Zná mé vnitřní pochody. On sám pár dekád nazpět takto uvažoval. Zná dobře tu malou pochmurnou noční hudbu.

Někde ve mně koření slabota, jakou má molasa. Zlomek toho jílovitého vápence, který se občas zbarví do světle zelené. Je to ten kámen, který se už od středověku používal ke stavbě a díky kterému se z Fribourg stalo jedno z nejzachovalejších gotických měst Evropy. Molasa, termín, díky kterému jsem určil název pro tuto fribourgskou dobu. Naši dobu. Meandry řeky Sarine, která láme město vejpůl. Bilingvní město na hranicích mezi francouzským Švýcarskem a Švýcarskem německým. Město *Jonase*, románu, ve kterém si Jacques Chessex připomíná své mládí a střední školu Saint-Michel. Město proslulé svým náboženstvím, tajemstvím a jasnou smyslností, stejně jako je tomu v textech tohoto významného švýcarského spisovatele. Město mostů.

Každý den, zatímco jsem na tebe čekal na břehu řeky, jsem přecházel čtyři nejhlavnější. Most Saint-Jean, který vede ke čtvrti Planche, most Milieu, hlavní ve městě, zastřešený most Berne, bezpochyby nejhezčí, most Motta, který vede k opatství La Maigrauge. Taky jsem chodil vzdát hold mnoha monumentálním kašnám se sochami, občas strojených, typu Věrnosti, jejíž jméno mě dnes nutí se pousmát. A všechno ostatní, jako i ten vír, se kterým si nevím rady. Moje spisovatelské sny, moje čtení Chessex, ty hradby, to jezero a nádrž Pérolles, ten výhled na město od kaple Lorette, ten kapucínský klášter Montorge, ve kterém jsem zapaloval svíčky. Už nikdy spolu nebudeme poslouchat zpěv řeky Sarine. Molasa, to je to, co shrnuje dobu, kdy jsme se nacházeli uvnitř sněžitka. Co se stane, až se tento staromódní předmět rozbije?

Bude to chtít čas. Ale na důkaz už máme spis. Navzdory myšlenkám, které mě napadají. Chaos našich sentimentálních životů městských třicátníků nám často zatemní mysl. Pláčeme nad ženami, které odjely vlakem, ženami, které nebyly pro nás, ženami, které nás minuly, ženami, se kterými jsme spali, abychom si zkusili přiblížit tu divnou věc, ten pocit, který se už tak dlouho snaží dopodrobna popsat literatura, hudba a kino. Léta plynou. Sklouzávají do potůčku kalné vody. Dnes ve všech těch příbězích, už zbývá jenom já, jako jediný stálý element mého života.